

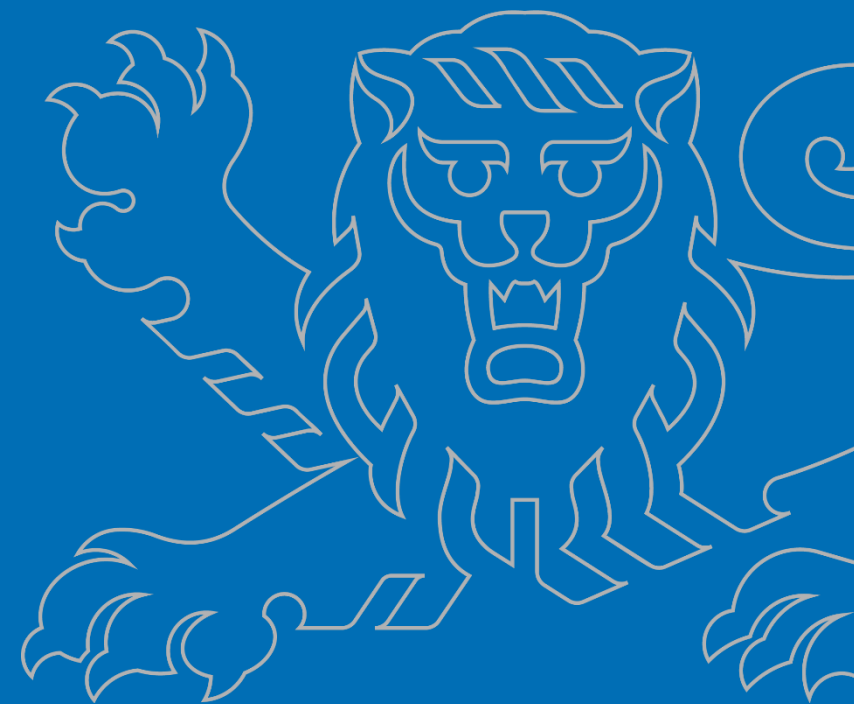
SISEMINISTEERIUM

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Välismaalaste seaduse võimalused võõrtöötajõu kaasamiseks põllumajanduses ja toidutööstuses

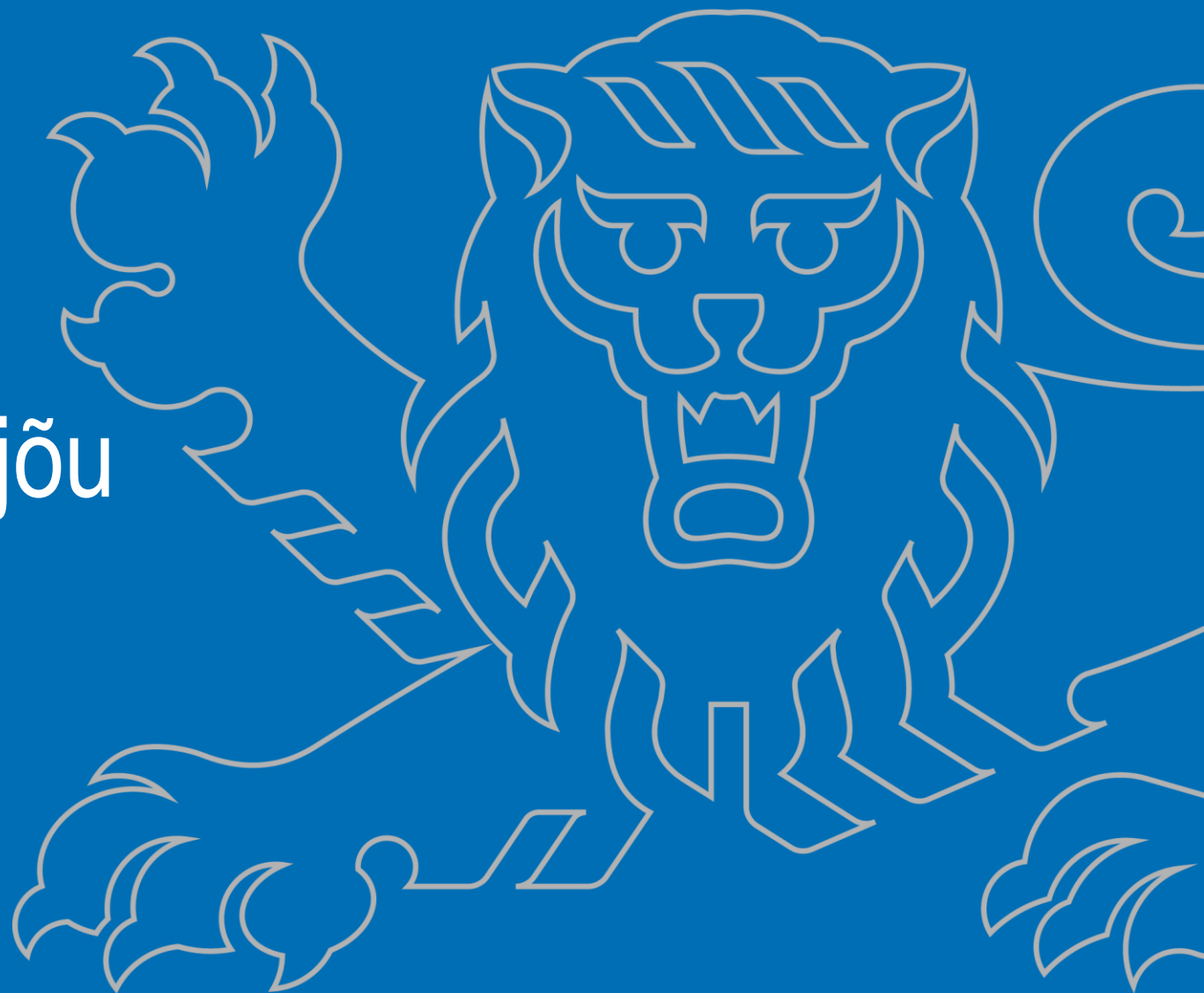
Toiduohutuse õigusaktide infopäev
22.01.2026

Ülevaade

- 1 Võimalused välistööjõu kaasamiseks
- 2 Välismaalaste seaduse muudatused
- 3 Ukrainlaste töötamine

Võimalused välistööjõu
kaasamiseks

Olulisemad õigusaktid

EL aluslepingud

Schengeni leping ja
rakendamise
konventsioon

EL määrused

EL direktiivid

Välismaalaste
seadus

Ajutine viibimine
Elamisload
Õigused ja kohustused

Rahvusvahelise
kaitse andmise
seadus

Rahvusvaheline kaitse
Vastutavale EL liikmesriigile
üleandmine
Õigused ja kohustused

Väljasõidukohustuse
ja sissesõidukeelu
seadus

Väljasõidukohustus
Sissesõidukeelu kohaldamine
Eestist läbisõidu kord
Õigused ja kohustused

Euroopa Liidu
kodaniku seadus

Ajutine viibimine
Elamisõigus
Õigused ja kohustused
Lahkumise kohustus
Sissesõidukeelu kohaldamine

Kolmanda riigi kodanik

EL kodanik ja tema pereliige

Peamised rändeteevõrgud VMS alusel

Lühiajaline

Ajutine viibimine

Viisavaba
viibimine

Schengen viisa

Teise LR
viisa/elamisluba

kuni 90 päeva

Pikaajaline viisa

kuni 1 aasta, piiratud
kategooriad saavad pikendada kuni 6 kuud

Lühiajalise
töötamise
registreerimine

Eestis elamine

Tähtajaline elamisluba

kuni 5 aastat,
pikendatakse 10 aasta kaupa

Pikaajalise elaniku elamisluba

peale 5 aastat
elamist, tähtjatu

Kodakondsus

peale 8 aastat
elamist, nõutav
eelnevalt pikaajalise elaniku
elamisluba

Pikaajaline

Lühiajaline töötamine

- **Üldtingimused:**
 - välismaalasel on töökoha täitmiseks nõutav kvalifikatsioon, haridus, tervises seisund, töökogemus ning vajalikud erialaoskused ja teadmised
 - tööandja on katud Eesti äriregistrisse (muudatus alates 01.01.2026!)
 - täistööajaga töötamineEritingimused nt hooajatöötajatele, renditöötajatele (muudatus alates 01.01.2026!) jt
- **Maksimaalne töötamise periood:** kuni aasta (365 päeva 455 järjestikuse päeva jooksul). Erisused:
 - [hooajatöötajad](#) (270 päeva)
 - soodustatud kategooriad: tippspetsialistid, õpetajad, teaduslik tegevus, iduettevõtte töötajad
- **Töötasu:** vähemalt Statistikaameti viimati avaldatud Eesti aasta keskmine brutokuupalk (praegu 1981 eur). Erisused:
 - soodustatud kategooriad: [hooajatöötajad](#), õpetajad, teaduslik tegevus, teenuste vaba liikumine jt
 - tippspetsialistid: 1,5-kordne töötasu nõue
- **Menetlusaeg:** Registreeritakse 15 tööpäeva jooksul

Hooajatöö valdkonnad:

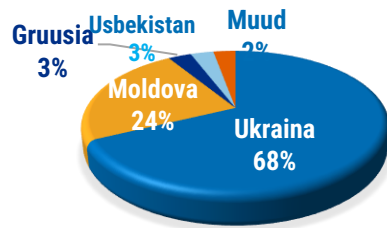
1. Taime- ja loomakasvatus, jahindus ja neid teenindavad tegevusalad
2. Metsamajandus ja metsavarumine
3. Kalapüük ja vesiviljelus
4. Toiduainete tootmine
5. Alkoholivaba joogi tootmine; mineraalvee ja muu villitud vee tootmine
6. Majutus
7. Toidu ja joogi serveerimine

NB! Piirarv ei kohaldu, Eesti Töötukassa luba pole vaja taotleda

Lühiajalise töötamise registreerimised

- Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük oli 2025 a. peamine sektor, kus lühiajaliselt tööle asuti (18% kõikidest LTR-idest).

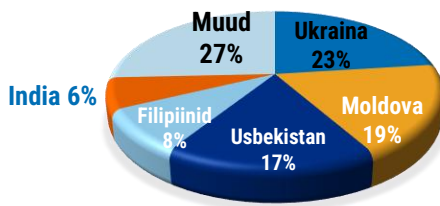
Välis­töötajate peamised kodakondsused (2025):

Peamised töötamise alused: hooaj töö (85%), üldtingimustel (15%)

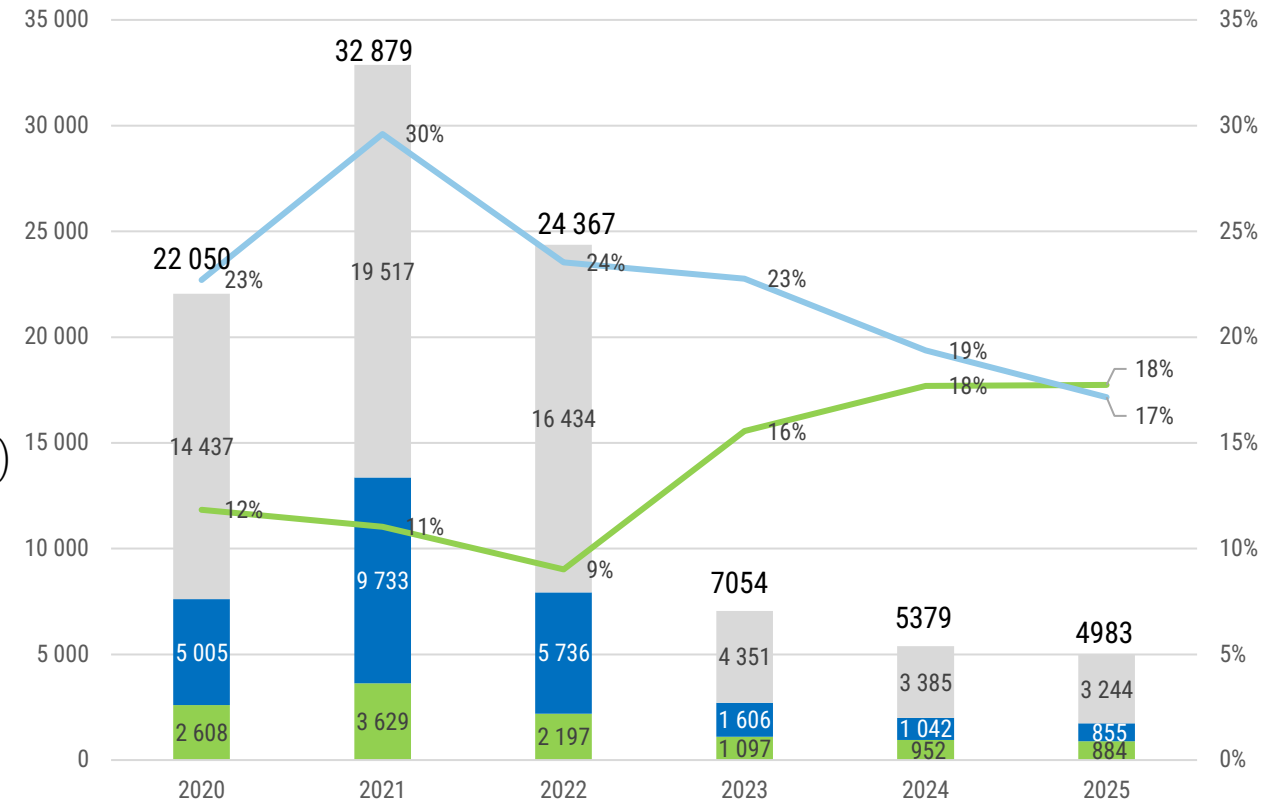
- Töötlev tööstus oli 2025.a. ehitussektori järel kolmas peamine sektor, kus lühiajaliselt tööle asuti (17% kõikidest LTR-idest).

Välis­töötajate peamised kodakondsused (2025):

Peamised töötamise alused: üldtingimustel (80%), teenuste vaba liikumine 10%, hooaj töö 5%, tippspetsialistid 4%

Aastas registreeritud lühiajalised töötamised

— Lühiajalise töötamise registreerimised muudes tegevusalades

— Lühiajalise töötamise registreerimised töötlevas tööstuses

— Lühiajalise töötamise registreerimised põllumajanduses, metsamajanduses või kalapüügi valdkonnas

— Põllumajanduse, metsamajanduse ja kalapüügi valdkonna osakaal registreeritud lühiajalistest töötamistest

— Töötleva tööstuse osakaal registreeritud lühiajalistest töötamistest

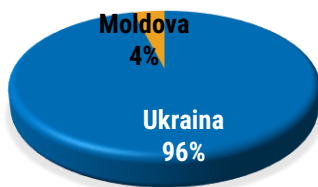
Tähtajaline elamisluba töötamiseks

- Üldtingimused:
 - välismaalasel on töökoha täitmiseks nõutav kvalifikatsioon, haridus, tervises seisund, töökogemus ning vajalikud erialaoskused ja teadmised
 - tööandja on kantud Eesti äriregistrisse (muudatus alates 01.01.2026!)
 - tööandjal tegelik majandustegevus Eestis vähemalt 6 kuud (muudatus alates 01.01.2026!)
- Piirarv
 - Erisused: tippspetsialistid, Eestis kõrgkooli lõpetanud, jt
- Töötukassa Luba
 - Erisused: tippspetsialistid, eksperdid jt.
- Töötasu: vähemalt Statistikaameti viimati avaldatud Eesti aasta keskmine brutokuupalk.
Erisused:
 - soodustatud kategooriad: õpetajad, teaduslik tegevus, idu- ja kasvuettevõtte töötajad jne
 - tippspetsialistid: 1,5-kordne töötasu nõue
- Menetlusaeg: kuni 3 kuud (muudatus alates 01.01.2026!)

Tähtajalise elamisload töötamiseks

- ❖ Põllumajanduse, metsamajanduse ja kalapüügi sektoris töötamiseks taotletakse elamislube töötamiseks pigem **vähe** (1% kõikidest 2025 aastal antud elamislubadest).

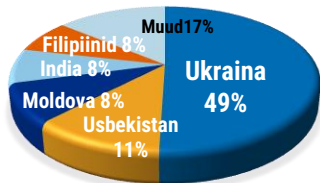
Välis­töötajate kodakondsused (2025):

Peamised töötamise alused: üldistel alustel (95%), tippspetsialistina (4%)

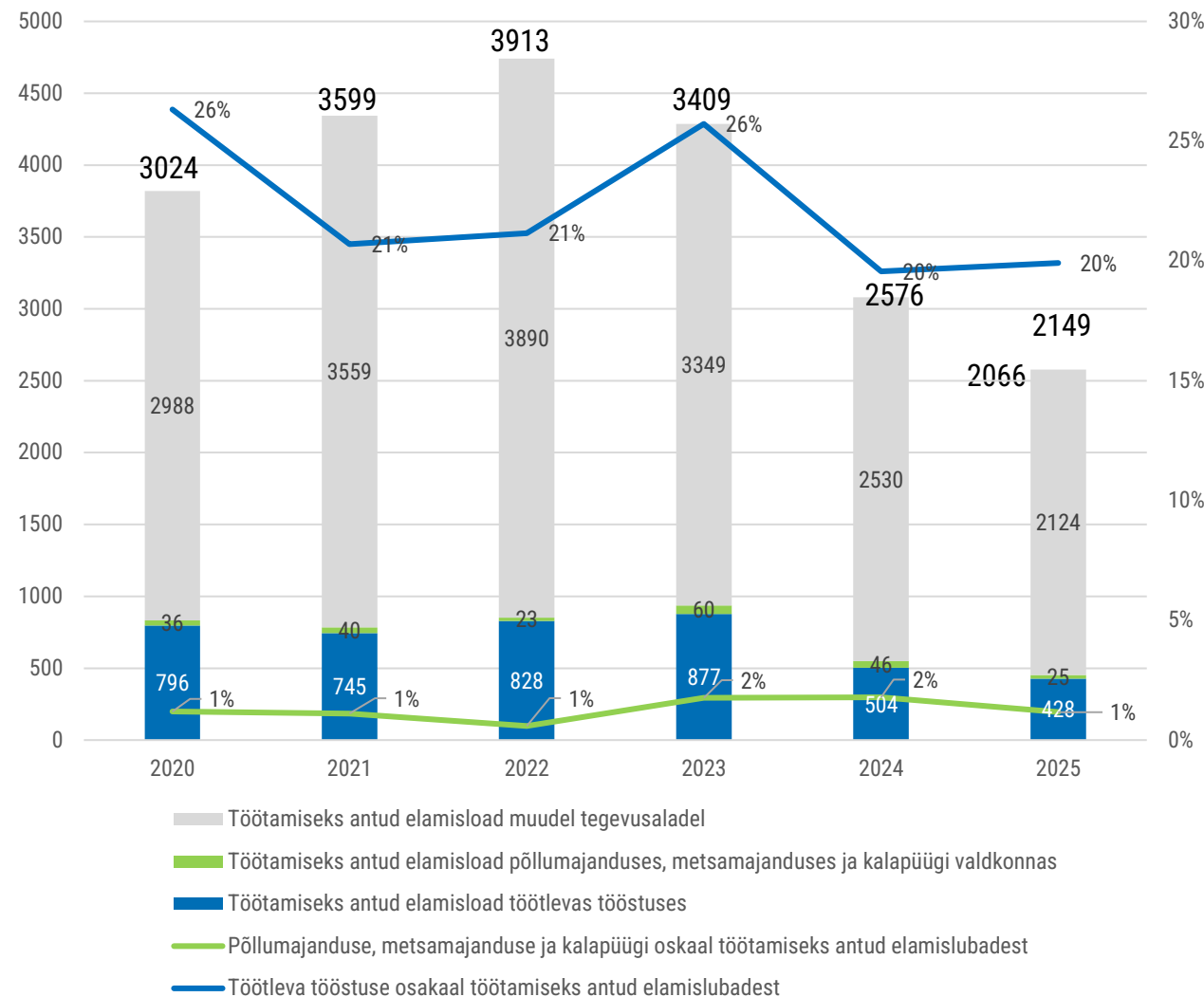
- ❖ Töötlev tööstus peamine sektor, kuhu tööle asumiseks elamisluba töötamiseks taotletakse (20% kõikidest 2025. a. taotletud tähtajalistest elamislubadest töötamiseks).

Välis­töötajate kodakondsused (2025):

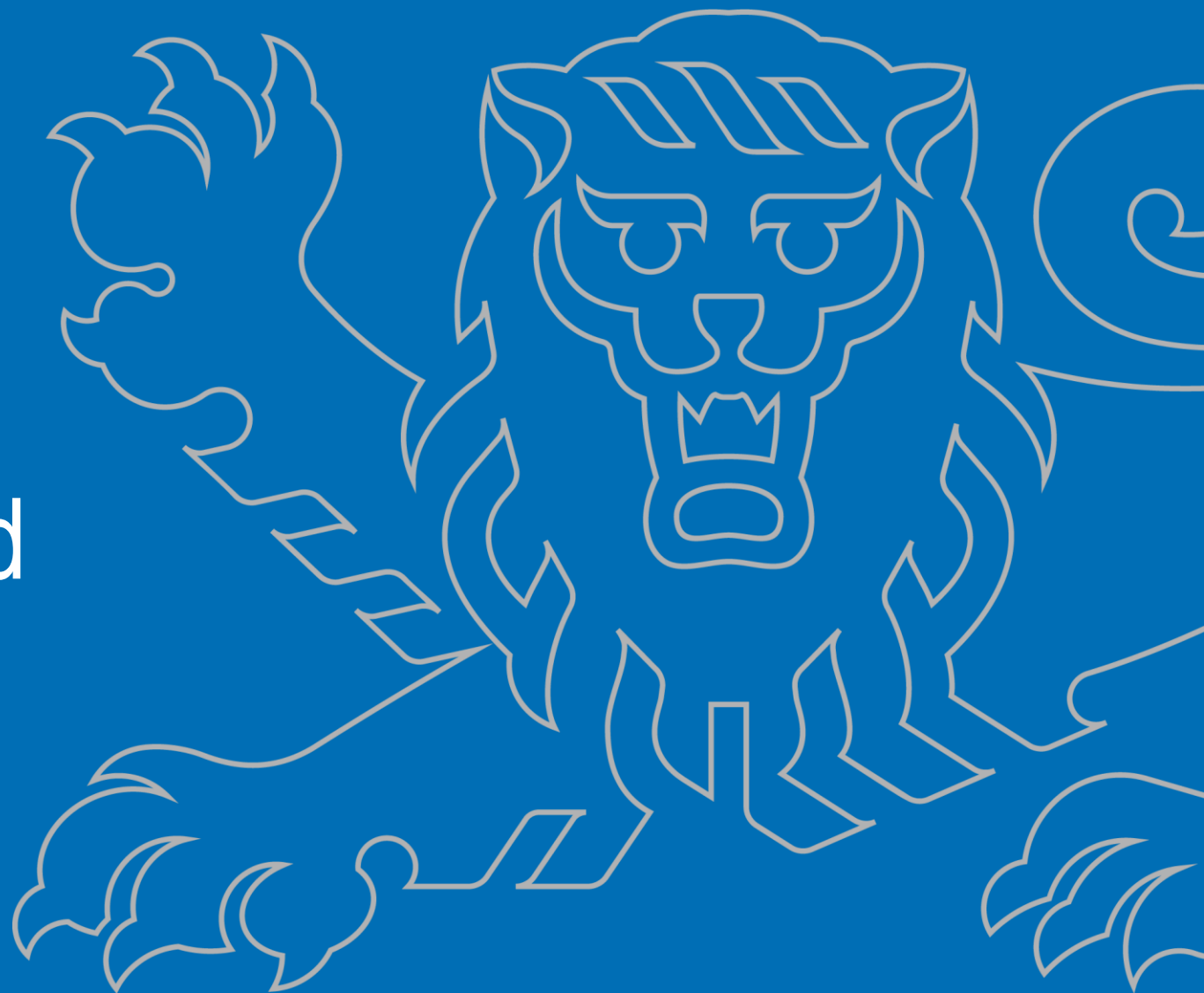

Peamised töötamise alused: üldistel alustel (85%), tippspetsialistina (9%), Eestis kõrgkooli lõpetanud (3%)

Aastas antud tähtajalised elamisload

Välismaalaste seaduse muudatused

Töös olevad muudatused

Eelnõu EL direktiivi 2024/1244 (nn ühtse loa direktiiv) ülevõtmiseks

❖ Peamised muudatused:

- 1) Töötamiseks antava **elamisloa kehtivusajal lubatud vahetada tööandjat**
 - uus tööandja peab töökohavahetuse PPA juures registreerima → otsus 30 päeva jooksul
- 2) Töötamiseks antava **elamisloa kehtivusajal lubatud olla töötä 3-6 kuud**, teatud juhtudel pikemalt
 - üle 3-kuulise töötä olemise perioodil tuleb tõendada piisava sissetuleku olemasolu (2-kordne toimetulekupiir)
- 3) Laiendatakse **pikaajalise viisaga töötavate välistöötajate õigusi sotsiaalkindlustushüvitistele**:
 - ema- ja isa vanemahüvitis
 - puuetega inimeste sotsiaaltoetus
 - töövõimetoetus ja töövõimetuspension
 - pension ja eelpensionihüvitised
 - toitjakaotushüvitised
- 4) Juriidilise isiku **karistustmäärade muutmine**

❖ Planeeritud jõustumine: 22.05.2026

Töös olevad muudatused

Eelnõu tööjõupuudusega tegevusalade erisuse loomiseks

❖ Peamised muudatused:

- 1) Lühiajalise töötamise elamisloa erisus (1+2 skeem) asendatakse tööjõupuudusega tegevusalade erisusega

NB! Eelnõuga ei muudeta lühiajalise Eestis töötamise registreerimise regulatsiooni!

- 2) Töötamiseks antava **elamisloa taotlemisel soodsamad tingimused:**

- piirarvu erisus
- Töötukassa loa erisus
- palgakriteeriumi erisus → 80% Eesti keskmisest brutokuupalgast

- 3) Loetelu kehtestatakse **VV määrusega 5-ks aastaks.**

Kriteeriumid loetelu väljatöötamisel:

- 1) OSKA tööjõu üle/puudujäägi prognoos
- 2) tegevusala ekspordi osatähtsust müügitulust
- 3) tegevusala keskmine brutotootasu.

KUID loetelu väljatöötamisel võidakse vajadusel arvesse võtta ka muid tegureid!

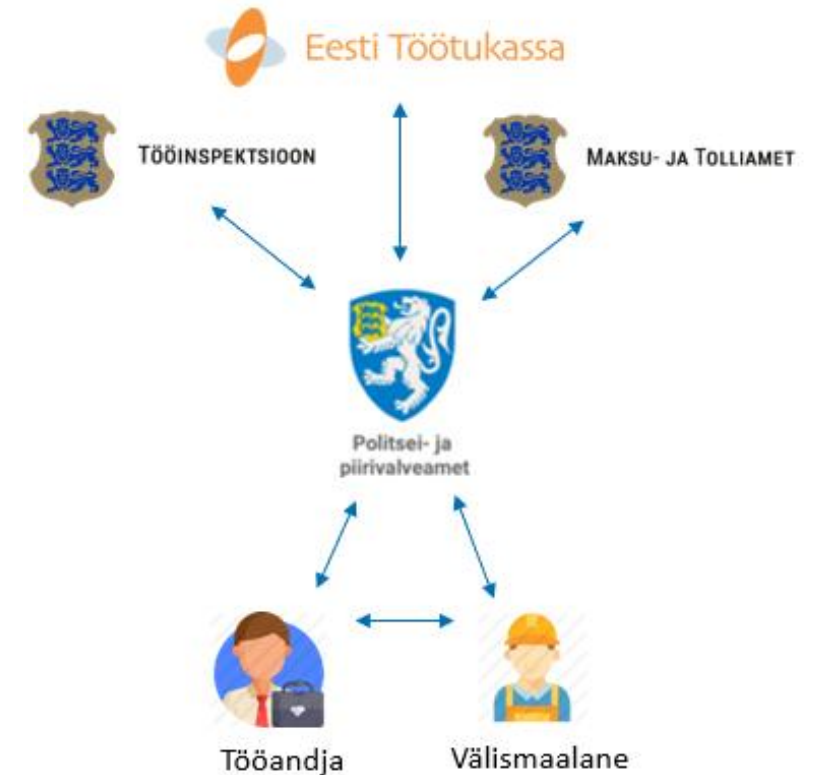
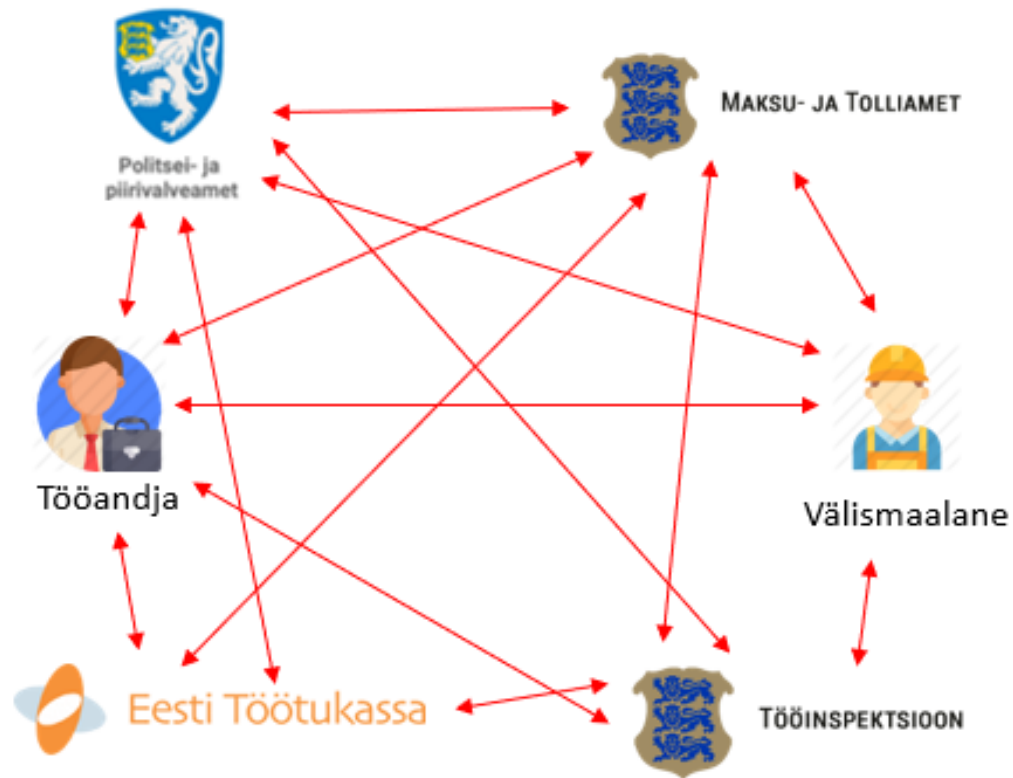
- 4) Erisuse alt välja antavate elamislubade arv piiratud: kuni 1300 või kuni 2600 elamisluba

❖ Planeeritud jõustumine: **01.01.2027**

Potentsiaalsed tööjõupuuduse valdkonnad:

1. masinate- ja seadmete tootmine
2. elektroonika- ja elektriseadmete tootmine
3. transpordivahendite tootmine,
4. keemiatoodete tootmine,
5. pabertoodete tootmine
6. puidutööstus, energeetika
7. veondus ja laondus
8. ehitusmaterjalide tootmine.

Rändeinfosüsteem – ühe akna lahendus

Rändeinfosüsteemi arendused

**Lühiajalise
töötamise
registreerimine**

2021-
2022

Iseteeninduskeskkond
menetleja töölaud

2022-
2023

Menetluskeskkond

2025-
2026

Andmevahetus-
lahedused MTA-ga
ja TI-ga

Elamisluba

2026

Iseteeninduskeskkond

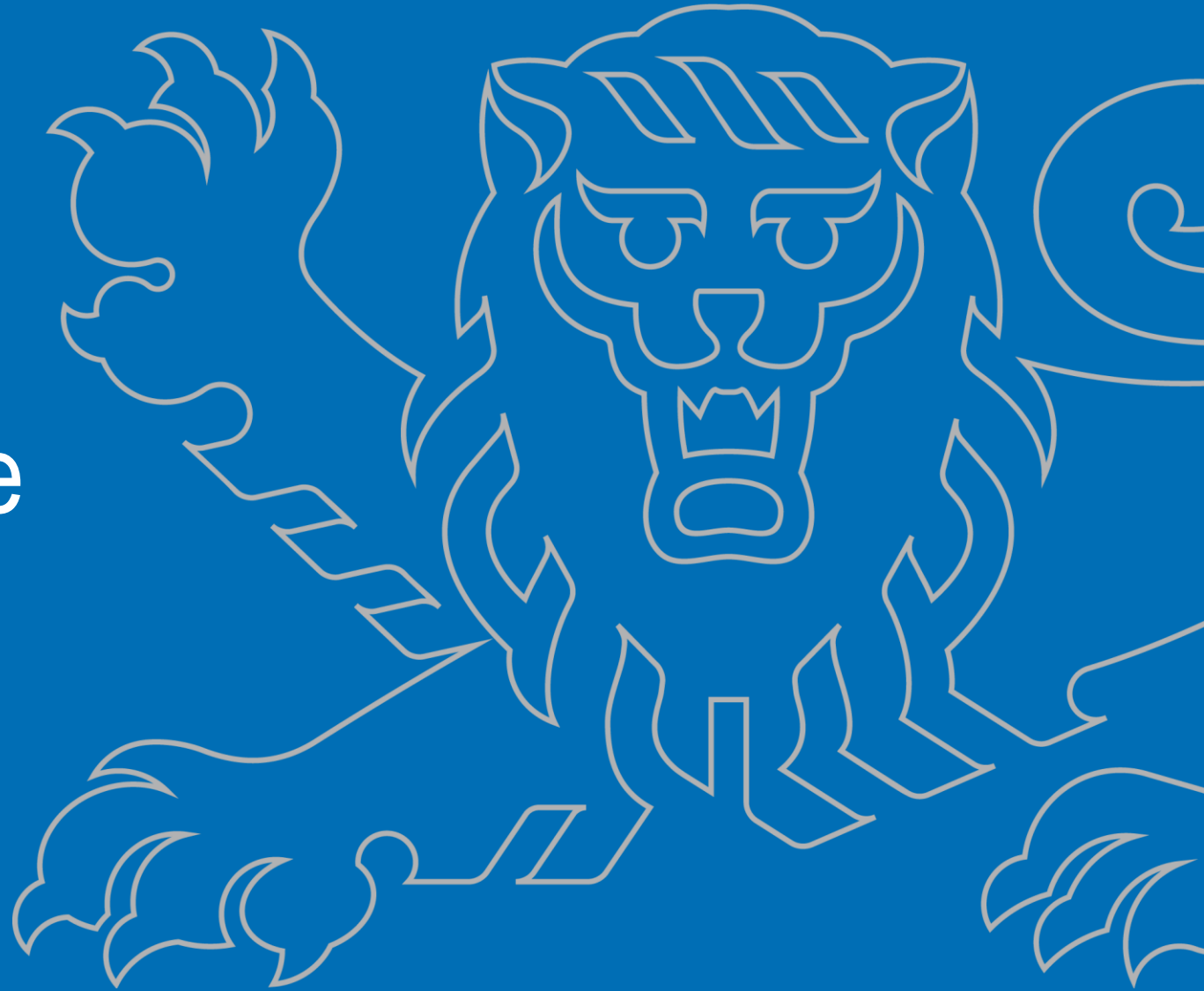
2026-
2028

Menetluskeskkond

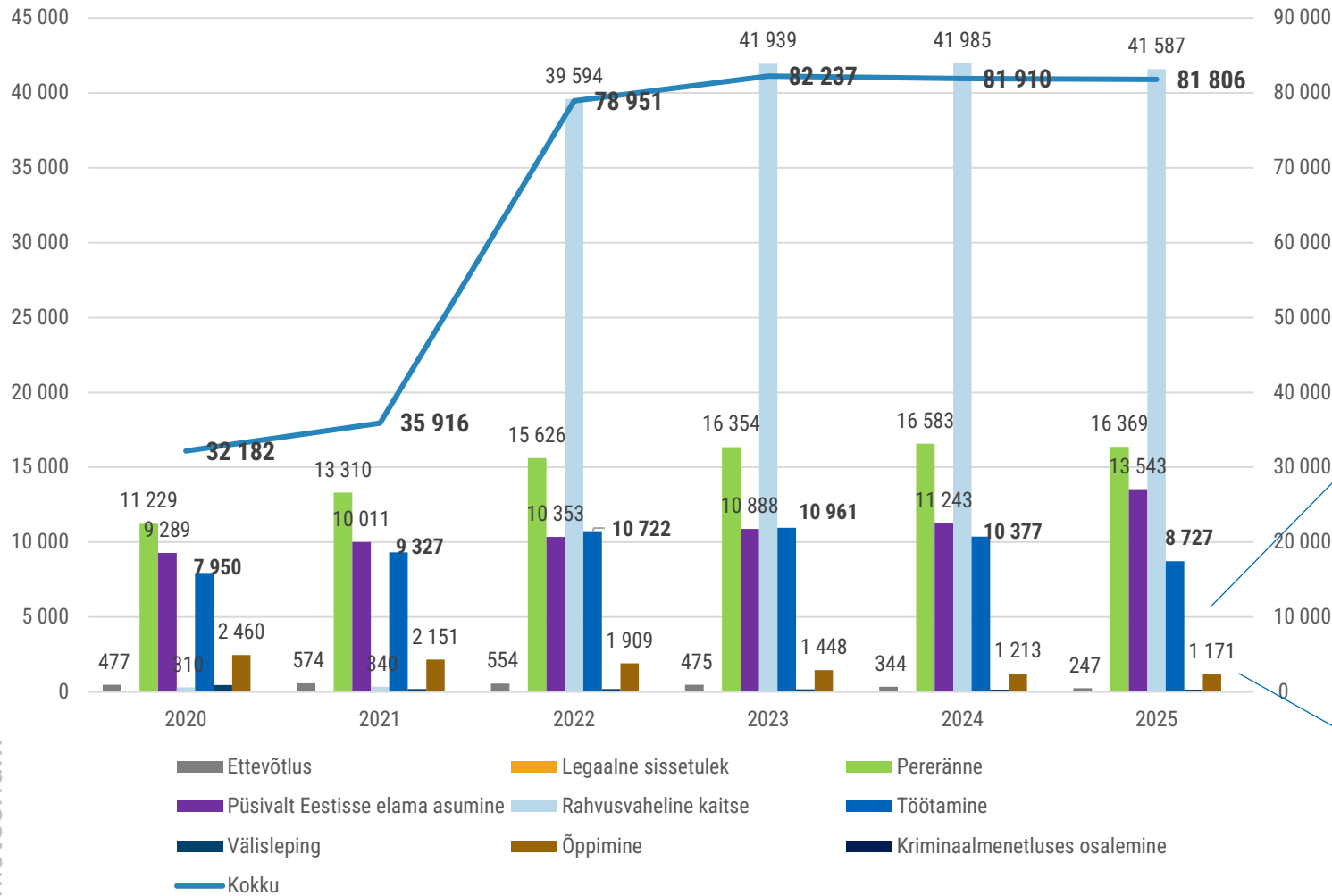
2028-
2029

Konsultatsiooni-
menetlused

Ukrainlaste töötamine

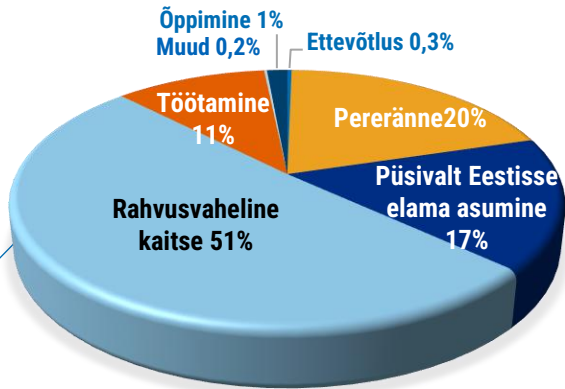

Kehtivad tähtajalised elamisload (detsembri 2025 seisuga)

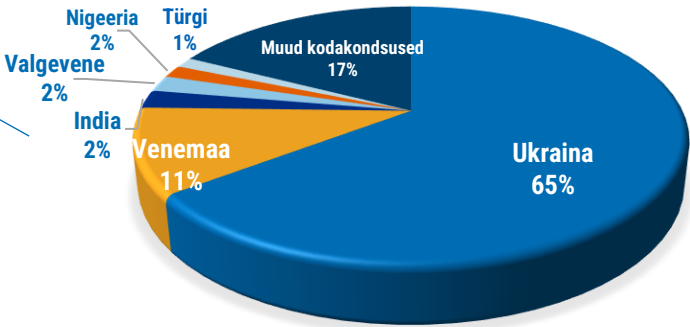

Kehtivad tähtajalised elamisload 05.12.2025:

PÕHJUSTE JAOTUS

KODAKONDSUSE JAOTUS

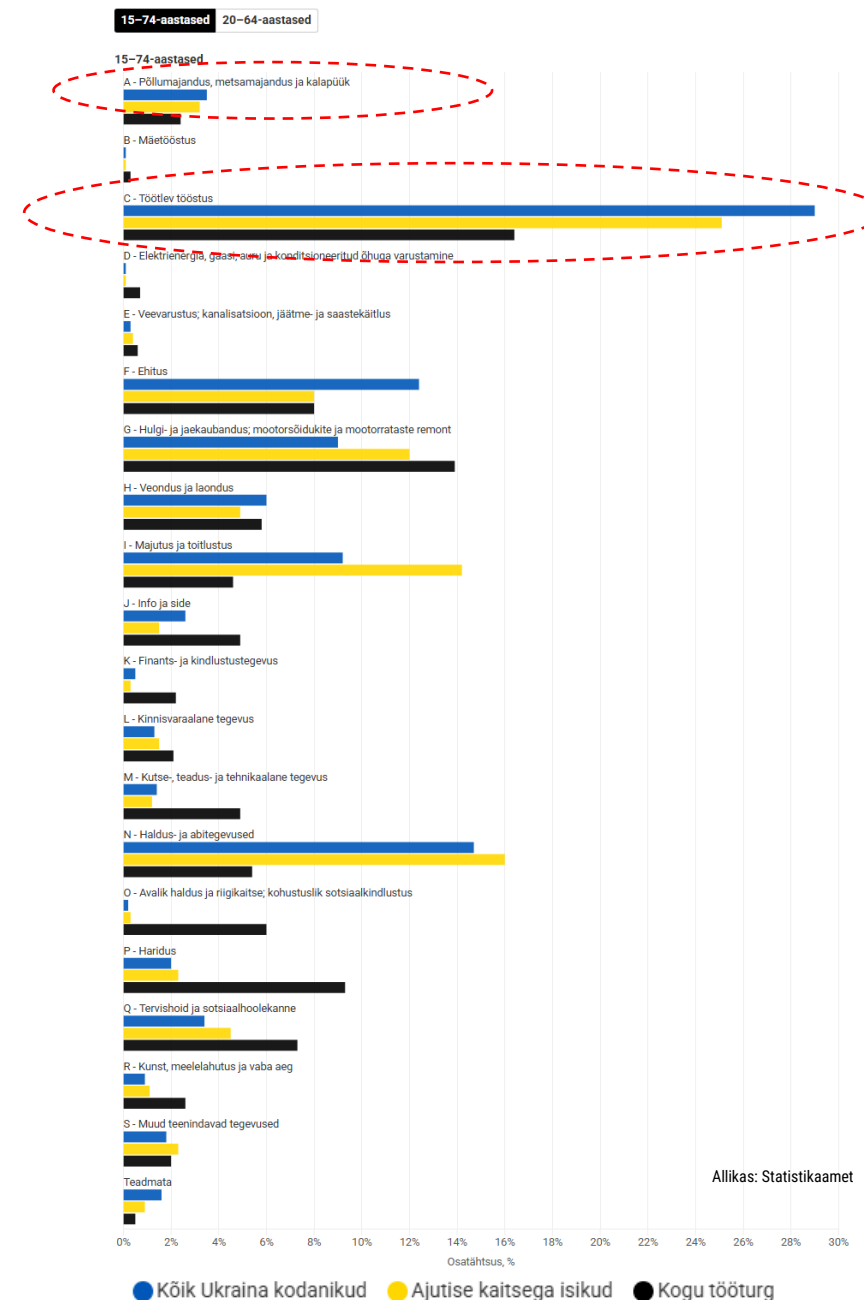

Ukrainlaste osakaal sektoris

- **Põllumajanduse, metsamajanduse ja kalapüügi** sektoris töötab 30.09.2025 seisuga:
 - 3,5% kõikidest töötavatest 15-74.a. ukraina kodanikest → 1088
 - 3,2% töötavatest 15-74 a. ajutise kaitse saanud ukraina kodanikest → 460
- **Tööstussektoris** töötab 30.09.2025 seisuga:
 - 29% kõikidest töötavatest 15-74.a. ukraina kodanikest → 9011
 - 25% töötavatest 15-74 a. ajutise kaitse saanud ukraina kodanikest → 3598

Töötavate Ukraina kodanike ja kogu tööturu jagunemine tegevusala ning vanuserühma järgi (%), 30.09.2025 seisuga

EESTI
STATISTIKA

Ajutine kaitse ja sellest väljumise strateegia

- Ajutise kaitse direktiivi rakendamist on pikendatud kuni 04.03.2027
 - ajutise kaitse elamisluba võimalik pikendada selle kuupäevani
- EL tasandil võeti 16.09.2025 vastu **Nõukogu soovitus**, koordineerimaks ajutise kaitse lõppemisest väljumist
 - Soovitus sisaldab nelja peamist meetet, mida liikmesriigid peaksid tegema:

1. Meetmed, millega edendatakse **teistele õiguslikele staatustele üleminekut juba enne ajutise kaitse lõppu**

- 1) - Lihtsustatud juurdepääs riiklikele staatustele
- 2) - Lihtsustatud juurdepääs EL direktiivide (EL) 2016/801 (õpirände direktiiv), (EL) 2021/1883 (sinise kaardi direktiiv) ja (EL) 2024/1233 (ühtse loa direktiiv) alusele

2. Meetmed, millega luuakse vajalikud **tingimused sujuvaks ja kestlikuks Ukrainasse taas-integreerumiseks**

- 1) Tutvumisvisiidid Ukrainasse, mida rahastavad inimesed ise
- 2) Vabatahtliku tagasipöördumise kavade peale AJK lõppu
- 3) Arvestama nende sõjapõgenike haavatavusi ja erivajadusi, kes ei saa tagasi pöörduda
- 4) Lastel võimalik lõpetada käimasolev kooli õppeperiood

3. Meetmed, millega tagatakse põgenikele **teabe esitamine**

Põgenikke teavitatakse nõuetekohaselt võimalustest minna üle muudele õiguslikele staatustele

4. Meetmed, millega tagatakse **liikmesriikide ning Ukraina ametiasutuste vaheline koordineerimine, seire ja teabevahetus**

- 1) Tegevuste koordineerimine ja teabe vahetus, sh UA ametiasutustega ja solidaarsusplatvormi raamistikus
- 2) Aja- ja asjakohane teave ümberasustatud isikute staatuse kohta asjakohastes andmebaasides, sealhulgas ajutise kaitse registreerimisplatvormil

Ajutisest kaitsest väljumise strateegia detailsemat sisustamist jätkatakse EL tasandi eri formaatide kohtumistel.

SISEMINISTEERIUM

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Aitäh!

